

הודעת ראשי הקוורטט עם פרסום הדו"ח של הקוורטט

1 ביולי 2016

כפועל יוצא מהחלטתם אשר פורסמה במינכן ב-12 בפברואר 2016, ותוך הדגשת מחויבותם לתמוך בפתרון כולל, צודק ובר קיימא לסכסוך הישראלי-פלסטיני, נציגי הקוורטט – שר החוץ הרוסי סרגיי לברוב, מזכיר המדינה האמריקני ג'ון קרי, הנציגה העליונה של האיחוד האירופי לענייני חוץ וביטחון פדריקה מוגריני, ומזכ"ל האו"ם באן קי מון – מציגים דו"ח אודות המצב בשטח, המתמקד באיומים העיקריים על השגת הסכם שלום ומגיש המלצות לקידום פתרון שתי המדינות.

הקוורטט מזמין את שני הצדדים לעבוד עמו כדי ליישם את המלצותיו וליצור את התנאים לחידוש משא ומתן משמעותי אשר יישב את כל הסוגיות הנוגעות למעמד הסופי.

הדו"ח של הקוורטט לענייני המזרח התיכון

במפגש במינכן ב-12 בפברואר 2016 שב הקוורטט והביע את דאגתו מכך שהמגמות הנוכחיות מסכנות את הישימות של פתרון שתי המדינות. תוך הדגשת מחויבותו לתמוך בפתרון כולל, צודק ובר קיימא לסכסוך הפלסטיני-ישראלי, הקוורטט הסכים על הכנת דו"ח אודות המצב בשטח.

דו"ח זה אינו מספק סקירה מלאה של ההיבטים ההומניטאריים, הפוליטיים, המשפטיים והביטחוניים של המצב, ואף אינו עוסק בנושאים הנוגעים למעמד הסופי. הוא מתמקד באיומים העיקריים על השגת הסכם שלום ומגיש המלצות לקידום פתרון שתי המדינות.

תקציר

הקוורטט שב ומציין שהסדר של שתי מדינות שיושג באמצעות משא ומתן הוא הדרך היחידה להגיע לשלום בר קיימא שיענה על צרכי הביטחון של ישראל ועל השאיפות הפלסטיניות למדינה ולריבונות, יסיים את הכיבוש שהחל ב-1967 ויישב את כל הסוגיות הנוגעות למעמד הסופי.

הקוורטט מאזכר את הצהרותיו הקודמות ואת החלטות הרלבנטיות של מועצת הביטחון של האו"ם ומתחייב לתמוך באופן פעיל בסיום הסכסוך הישראלי-פלסטיני על בסיס החלטות מועצת הביטחון 242 (1967) ו-338 (1973). בהקשר זה, הקוורטט שב ומביע את מחויבותו להמשיך לפעול בתיאום עם גורמים מעורבים מרכזיים, ובכלל זה עם מדינות האזור ומועצת הביטחון של האו"ם, על מנת להשיב את התקווה לפתרון מדיני.

בעוד שמרבית הציבור בשני הצדדים, ובכלל זה ראש הממשלה בנימין נתניהו והנשיא מחמוד עבאס, מביעים את תמיכתם ביעד של שתי מדינות המתקיימות זו לצד זו בשלום ובביטחון, הקוורטט חש עדיין דאגה עמוקה מכך שהנתיב הנוכחי יילך וירחיק את היעד הזה. באופן מיוחד, המגמות הבאות מערערות קשות את התקוות לשלום:

- המשך האלימות, התקפות טרור כנגד אזרחים והסתה לאלימות מחריפים מאוד את חוסר האמון ועומדים בסתירה יסודית לפתרון של שלום.
- המשך המדיניות של בניית התנחלויות והרחבתן, הקצאה של קרקעות לשימוש ישראלי בלעדי ומניעה של פיתוח פלסטיני שוחקים בהתמדה את היתכנות מימושו של פתרון שתי המדינות. וכן,
- צבירה בלתי חוקית של אמצעי לחימה ופעילות מיליטנטית בעזה, המשכו של הפילוג הפלסטיני והמצב ההומניטארי הקשה בעזה מזינים את חוסר היציבות ובסופו של דבר פוגעים במאמצים להגיע לפתרון באמצעות משא ומתן.

הקוורטט מדגיש את הצורך הדחוף בצעדים חיוביים כדי להפוך את כל אחת מהמגמות האלו וכדי למנוע התקבעות של מציאות של מדינה אחת עם כיבוש וסכסוך נצחיים, דבר אשר אינו עולה בקנה אחד עם הגשמת השאיפות הלאומיות של שני העמים.

הקוורטט שב ומציין שפעולות חד-צדדיות של צד כלשהו אינן יכולות לקבוע מראש את התוצאות של משא ומתן על הסדר הקבע, והן לא יוכרו ע"י הקהילה הבינלאומית.

הקוורטט מדגיש שבעוד שהסכם על הסדר הקבע אשר יסיים את הסכסוך ניתן להשגה רק באמצעות משא ומתן דו-צדדי ישיר, ניתן לבצע כעת צעדים חשובים שיקדמו את פתרון שתי המדינות בשטח.

הקוורטט קורא לכל אחד מהצדדים להפגין באופן עצמאי, במדיניות ובמעשים, מחויבות אמיתית לפתרון שתי המדינות.

למטרה זאת, הקוורטט מדגיש את החשיבות שישנה לכך ששני הצדדים יצייתו למחויבויות הבסיסיות שלהם על פי ההסכמים הקיימים כדי לקדם מציאות זו של שתי מדינות ולהניח את התשתית למשא ומתן מוצלח.

1. אלימות והסתה

האלימות המתמשכת, מעשי טרור שאירעו לאחרונה כנגד ישראלים והסתה לאלימות עומדים בסתירה יסודית לקידומו של פתרון של שתי מדינות ומחריפים מאוד את חוסר האמון בין שני הצדדים. קיום המחויבות לפעול ביעילות כנגד אלימות, טרור והסתה הוא קריטי לבנייה מחדש של אמון ולמניעת הסלמה אשר תערער עוד יותר את סיכויי השלום.

אלימות. בגל האלימות האחרון שהחל באוקטובר 2015 היו מעל 250 תקיפות וניסיונות תקיפה מצד פלסטינים כנגד ישראלים. לפחות 30 ישראלים נהרגו באמצעות דקירות, ירי, תקיפות באמצעות כלי רכב ומטען חבלה. בתקופת השיא היו שלוש עד ארבע תקיפות ביום ברחבי ישראל, בירושלים ובגדה המערבית. תקיפות טרור אלו, אשר בוצעו בעיקר ע"י צעירים ללא שיוך ארגוני, תורמות לתחושה בקרב הישראלים של חיים תחת איום תמידי.

במהלך התקופה הזו נהרגו לפחות 140 פלסטינים תוך כדי ביצוע או ביצוע-מדווח של תקיפות כאלה. לפחות 60 נוספים נהרגו בידי כוחות הביטחון הישראלים במהלך הפגנות, עימותים או פעולות צבאיות.

התקיפות של התקיפות והעימותים פחתה באופן משמעותי ב-2016. האטה זו נבעה במידה ניכרת ממאמציהם היעילים של כוחות הביטחון של הרשות הפלסטינית, אשר הצליחו למנוע תקיפות, החרומו כל נשק ועצרו פעילים קיצוניים חשודים. המשך התיאום הביטחוני בין שני הצדדים מילא גם הוא תפקיד מפתח בהפחתת האלימות. חשיבותם של גורמים אלה זכתה להכרה מצד רשויות הביטחון ומנהיגים פוליטיים משני הצדדים.

עם זאת, התקפות הטרור האחרונות, כמו למשל הפיגוע באוטובוס בירושלים בחודש אפריל והירי הקטלני בבית הקפה בתל אביב בחודש יוני בו נהרגו 4 ישראלים, הן דוגמאות טראגיות לכך שהסיבות העומדות בבסיס הישנותם של גלי האלימות נותרו בעינן.

במהלך תקופה זו הגיבה ישראל בהרחבת השימוש במעצרים מנהליים, חידוש הריסת בתים לצרכי ענישה והטלת סגרים על מחוזות שלמים, פעולות שעשויות להגביר את המתחים עוד יותר. כמה בכירים במערכת הביטחון הישראלית הביעו דאגה לנוכח מקרים – שאחדים מהם תועדו בווידיאו – שבהם דומה שנעשה שימוש מופרז בכוח כאשר לא נשקפה סכנה מיידית. חייל אחד הואשם בהריגה.

אלימות של מתנחלים כנגד פלסטינים, ובכלל זה תקיפות, ונדליזם והשחתת רכוש, נותרה מקור לדאגה רצינית. בעוד שבשלוש השנים האחרונות חלה ירידה משמעותית במספר התקיפות, היו כמה אירועים חמורים במיוחד, ובכלל זה ההצתה האיומה בדומא ב-2015, שגרמה לשלושה הרוגים, והשריפה למוות של צעיר פלסטיני בשנת 2014. תקיפות כאלה, שבכירים ישראלים כינו פעולות טרור, תורמות להמשך תחושת הפגיעות בקרב הפלסטינים.

ישראל הגבירה את מאמציה למנוע אלימות של מתנחלים באמצעות הקמת יחידה משטרתית מיוחדת והגברת צעדי מניעה וענישה כנגד קבוצות קיצוניות. למרות הגידול במספרן של ההעמדות לדין של חשודים ואי-אלו הרשעות שזכו לכיסוי נרחב, השיעור הכולל של הרשעות מקרב הקיצונים הישראלים שהואשמו באלימות נותר נמוך באופן משמעותי לעומת זה של פלסטינים.

הסתה לאלימות. פלסטינים שביצעו תקיפות טרור זוכים לעיתים קרובות להאדרה פומבית כ"שאהידיים גיבורים". דימויים רבים מועברים בתפוצה רחבה ומציגים יחידים המבצעים פעולות טרור בליווי סיסמאות המעודדות אלימות. ההפצה של הסתה לאלימות במדיה החברתית צברה תאוצה מאז אוקטובר 2015 והיא משפיעה במיוחד על בני הנוער.

חמאס ופלגים רדיקאליים אחרים אחראים לצורות ההסתה הבוטות והנפוצות ביותר. קבוצות אלה משתמשות בערוצי תקשורת להאדרה של הטרור וקוראות בגלוי לאלימות כנגד יהודים, ובכלל זה מנחות את הצופים כיצד יש לבצע דקירות. לאחר הפיגוע באוטובוס ישראלי שגרם לפציעתם של 21 בני אדם לפחות, חמאס ארגן עצרת לחגוג את התקיפה.

כמה חברים בפת"ח תמכו בפומבי בתקיפות ובמבצעהן ואף עודדו עימות אלים. בעיצומו של גל האלימות האחרון התייחס בכיר רשמי בפת"ח לתוקפים כאל "גיבורים וכתר לראשו של כל פלסטיני". לאחר ארועי טרור, תמונות של התוקפים הוצגו במדיה החברתית של פת"ח כשהן משולבות לצד מנהיגים פלסטינים.

הנהגת הרשות הפלסטינית הצהירה שוב ושוב על התנגדותה לאלימות נגד אזרחים, ובכירים ברשות חזרו בפומבי על מחויבותם להתנגדות בלתי אלימה. אולם למרבה הצער, מנהיגים פלסטינים לא גינו באופן ברור ועקבי תקיפות טרור ספציפיות. בנוסף, רחובות, כיכרות ובתי ספר נקראו על-שם פלסטינים אשר ביצעו פעולות טרור.

לאידיאולוגיות קיצוניות התומכות בשנאה, גזענות ואלימות יש השפעה מסוכנת בשני הצדדים. קיצונים ישראלים ומבצעהן של התקפות "תג מחיר" קוראים לעיתים קרובות "מוות לערבים", וכמה אתרים של מדיה חברתית כללו התייחסויות להצדקה של אלימות כנגד פלסטינים. לפחות במקרה בולט אחד סרט וידאו החוגג את ההצתה בדומא זכה לתפוצה רחבה. בין שאר התקריות, כמה מנהיגים וגורמים רשמיים בישראל הביעו תמיכה בשימוש בכוח קטלני כנגד תוקפים פלסטינים.

ii. הרחבת התנחלויות, הקצאת קרקעות ומניעת פיתוח פלסטיני

המשך המדיניות של בניית התנחלויות והרחבתן בגדה המערבית ובמזרח ירושלים, של הקצאת קרקעות לשימוש ישראלי בלעדי ושל מניעת פיתוח פלסטיני, ובכלל זה הקצב הגבוה לאחרונה של הריסת מבנים, שוחק בהתמדה את ישימותו של פתרון שתי המדינות. הדבר מעורר שאלות לגיטימיות באשר לכוונותיה ארוכות הטווח של ישראל, אשר מצטרפות להצהרות של כמה שרים בישראל שאסור שתקום מדינה פלסטינית לעולם. למעשה, ההעברה של יותר סמכויות ואחריות בשטח C לרשות אזרחית פלסטינית, אשר נהגתה בהסכמים קודמים, נעצרה בפועל ובמקרים אחדים אף הוסגה לאחור, ויש לחדשה על מנת לקדם את פתרון שתי המדינות ולמנוע ממצאות של מדינה אחת להתקבע.

הקצאת קרקעות לשימוש ישראלי בלעדי. שטח C כולל 60% מהגדה המערבית וכולל את מרבית האדמות החקלאיות, המשאבים הטבעיים ועתודות הקרקע. כ-70% משטח C נלקחו באופן חד-צדדי לשימוש ישראלי בלעדי, בעיקר באמצעות הכללתם בתחומי המועצות המקומיות או האזוריות של ההתנחלויות או בהכרזה עליהם כ"אדמות מדינה". כמעט כל 30 האחוזים הנותרים בשטח C, שחלק גדול מהם בבעלות פרטית פלסטינית, הם למעשה מחוץ לתחום בכל הנוגע לפיתוח פלסטיני בשל הצורך בהיתרים של רשויות הצבא הישראלי, שכמעט לעולם אינם ניתנים.

התהליך של הכרזה על קרקעות נוספות בשטח C כ"אדמות מדינה", אשר למעשה נוגע לכל אדמה שלא ניתן לקבוע בבירור שהיא בבעלות פרטית פלסטינית, עדיין נמשך. במאוס 2016 הוכרזו מעל 2000 דונם דרומית ליריחו כאדמת מדינה, ובאוגוסט 2014 הוכרזו כמעט 4000 דונם מערבית לבית לחם כאדמת מדינה.

בניית התנחלויות והרחבתן. מאז תחילתו של תהליך אוסלו ב-1993, האוכלוסייה בהתנחלויות גדלה יותר מפי שניים, כאשר בשטח C לבדו היא גדלה פי שלושה. כיום חיים בשטח C לפחות 370,000 ישראלים ב-130 התנחלויות לערך, ובכלל זה לפחות 85,000 בעומק הגדה המערבית. בצירוף כ-200,000 המתגוררים בירושלים המזרחית, המספר הכולל של אוכלוסיית המתנחלים עומד על לפחות 570,000.

המדיניות של בנייה והרחבה מתמדת של התנחלויות ושל התשתיות הקשורות אליהן נמשכת. בין 2009 ל-2014 גדלה אוכלוסיית המתנחלים בגדה המערבית ביותר מ-80,000, ומתוכם לפחות 16,000 בעומק הגדה המערבית. במהלך תקופה זו החלה בנייתן של יותר מ-9,000 יחידות דיור חדשות בהתנחלויות בשטח C ושל יותר מ-3,000 בירושלים המזרחית. מאז אמצע שנת 2014 חלה האטה ניכרת בקידום תוכניות ובפרסום מכרזים ליחידות דיור בהתנחלויות בגדה המערבית. עם זאת, קצב התחלות הבנייה במהלך תקופה זו נותר עקבי, מאחר שישנם מספיק תוכניות ומכרזים שאושרו קודם לכן על מנת לאפשר לבנייה להימשך גם ללא היתרים חדשים.

יתר על כן, התהליך של "הכשרה" רטרואקטיבית של מאחזים מרחיב בפועל את שטחי האחיזה של התנחלויות קיימות, ואף מביא להקמתן של חדשות. כ-100 מאחזים לערך נבנו בשטח C ללא היתר רשמי של ממשלת ישראל. ע"פ החוק הישראלי, מאחזים אלה אינם חוקיים ובסופו של דבר יש לאשרם רטרואקטיבית או

לפנותם. הגישה של הממשלה הייתה לפעול ל"הכשרה" במידת האפשר. בעשור האחרון 19 מאחזים עברו "הכשרה" ועל פי דיווחים 13 נוספים מצויים בהליך כזה, בהם כמה שנועדו באופן מפורש לפינוי במסגרת "מפת הדרכים" של הקוורטט. שאר המאחזים ממתינים לצעדי הממשלה. פירוקם של מאחזים כאלה הוא אירוע נדיר מאוד, ובמקרים שבהם הורה בית המשפט על פירוקם, הממשלה לעיתים סיפקה קרקע למיקום חלופי בשטח C.

מניעת פיתוח פלסטיני. הצבא הישראלי מחזיק בסמכות מלאה על ענייני פיתוח בשטח C, ובכלל זה בנושא התכנון למגורים, אזורי תעשייה, אתרי תיירות ותשתיות חיוניות, כגון דרכים וקווי חשמל. בעוד שההתנחלויות המשיכו לגדול, הוצאת היתרים לפיתוח או בנייה פלסטיניים פרטיים בשטח C פסקה כמעט לחלוטין. למעשה, בשנת 2014 דווח רק על היתר אחד שניתן להקמת מבנה מגורים פלסטיני בשטח C, ונראה שבשנת 2015 לא ניתן אף היתר. בחמש השנים מ-2009 ועד 2013 אושרו רק 34 היתרי בנייה לפלסטינים בשטח C, מתוך 2,000 בקשות לפחות.

כל המבנים בשטח C וירושלים המזרחית אשר נבנו ללא היתרים מהרשויות הישראליות עשויים באופן עקרוני לקבל צווי הריסה. ישנם יותר מ-5,000 צווי הריסה תלויים ועומדים כנגד מבנים ישראליים בשטח C, ומעל 11,000 צווי הריסה כנגד מבנים פלסטיניים, שלושה-רבעים מהם על אדמות פלסטיניות פרטיות. רק אחוז קטן מצווי ההריסה מיושם בכל שנה. אולם מאחר שנמנע מהפלסטינים בעקביות לבנות באופן חוקי, לא נותרו להם ברירות רבות מלבד בנייה ללא היתר.

חל גידול משמעותי במספר המבנים הפלסטיניים שנהרסו ברחבי הגדה המערבית בארבעת החודשים הראשונים השנה, כאשר כ-500 מבנים פלסטיניים נהרסו ע"י הרשויות הישראליות וכמעט 800 פלסטינים הוזזו ממקומם, יותר מאשר בכל שנת 2015. במזרח ירושלים נהרסו 64 מבנים פלסטיניים בין ינואר ליוני 2016. קהילות בדואיות וקהילות חקלאיות חלשות אחרות נפגעות בצורה הקשה ביותר מהריסות אלה. למרות שרבים מהמבנים שנהרסו לא שימשו למגורים, אובדן מתקנים כמו בארות מים, לוחות סולאריים ומחסות לבעלי חיים פגע במקורות המחייה של יותר מ-2,500 בני אדם מתחילת השנה.

הפיתוח הפלסטיני מעוכב גם באמצעות הגבלות פיסיקות ומנהליות מורכבות על תנועה של אנשים וסחורות, אשר ישראל מצדיקה כחיוניות לביטחונה ובכלל זה לביטחון ההתנחלויות. הגבלות אלה, הכוללות מחסומים זמניים וקבועים, מגדילות את העלויות של יצואנים ויבואנים, מגבילות את הגישה למשאבי טבע ולאדמה חקלאית ומרתיעות השקעות של המגזר הפרטי. בעוד שבשנת 2016 חלה הקלה בכמה מההגבלות ומספרם של היתרי העבודה הזמניים בישראל גדל לכמעט 70,000, הרי שהפלסטינים עדיין ניצבים בפני קשיים משמעותיים בגישה לשירותים בסיסיים ולאפשרויות תעסוקה. יתר על כן, הגבלות אלה מעצימות את ההשפלה של חיים תחת כיבוש צבאי ופוגעות בהיבטים רבים של חיי היום-יום של הפלסטינים, ובכלל זה ההליכה לבית הספר, קבלת טיפול רפואי או השתתפות באירועים משפחתיים.

iii. רצועת עזה ומשילות פלסטינית

ההתחמשות הבלתי חוקית והפעילות המיליטנטית של חמאס, היעדר השליטה בעזה מצד הרשות הפלסטינית והמצב ההומניטרי החמור שמחריף בשל הטלת סגרים על המעברים מזינים את חוסר היציבות ובסופו של דבר פוגעים במאמצים להשיג פתרון מדיני. מניעת השימוש בשטח לתקיפות כנגד ישראל מהווה מחויבות הכרחית לקיומם של שלום וביטחון ארוכי טווח. בהיעדר צעדים משמעותיים מצד כל הצדדים לטיפול בתנאים המתדרדרים, גובר הסיכון להתחדשות האלימות.

המשך התעצמותם של גורמים מיליטנטיים. ההתחמשות הבלתי חוקית של חמאס ושל קבוצות פלסטיניות אחרות בעזה נמשכת, והיא כוללת בניית מנהרות, הברחת כלי נשק וייצור ושיגור רקטות לישראל. פעילויות אלה מגבירות את הסיכון להתחדשות העימות, מסיטות משאבים מהמאמצים ההומניטאריים ומאיימות על חייהם של אזרחים בישראל ובעזה.

למרות שהפסקת האש מ-2014 נשמרת, היא נותרה שברירית, עם ירי של לפחות 160 רקטות ופצצות מרגמה לעבר ישראל, דבר המשאיר אלפי אנשים בשני הצדדים תחת איום מתמיד של התקפה. במהלך העימות בשנת 2014 גילתה ישראל 14 מנהרות חודרות לתוך שטחה. לאחרונה נתגלו עוד שתי מנהרות, ובעקבות זאת חלה הסלמה זמנית שבה ירו גורמים מיליטנטיים 40 פצצות מרגמה ו-8 רקטות לעבר ישראל

וצה"ל ביצע 13 תקיפות מהאוויר. לפחות ארבעה אזרחים נהרגו בעזה מתקיפות אוויר ישראליות מאז הפסקת האש ב-2014.

אירעו מספר רב של ניסיונות להבריח חומרים דו-שימושיים אשר מוגבלים ע"י ישראל ושעשויים לשמש לייצור כלי נשק ולכריית מנהרות. בתחילת חודש אפריל השעתי ישראל ייבוא פרטי של מלט לעזה למשך 45 יום בעקבות הסטה של כמות משמעותית ממנו מהיעודים הלגיטימיים המקוריים שלו.

היעדר אחדות פלסטינית. האיחוד המחודש של הפלסטינים תחת רשות אחת, דמוקרטית ולגיטימית, על בסיס המצע של אש"ף ועקרונות הקוורטט נותר בעדיפות. נושא זה הוא קריטי להגשמתן של השאיפות הלאומיות של העם הפלסטיני. המגבלות של הכיבוש, היעדרן של בחירות והלחצים התקציביים תורמים לחוסר נחת מצד הציבור ומערערים את הלגיטימציה הציבורית של המוסדות וההנהגה הפלסטיניים. הפיצול גם מחבל בהתפתחות הכלכלית של עזה, מעכב מתן שירותים בסיסיים ופוגע בתהליך השיקום שלה.

מצב הומניטארי חמור. עוני חריף, שיעור אבטלה משתק ותת-פיתוח כרוני של עזה מזינים עוד יותר את חוסר היציבות ואת התסכול אשר עלולים ליצור את התנאים להתחדשות העימות. 1.3 מיליון תושבי עזה זקוקים לסיוע הומניטארי מתמשך, ובכלל זה למגורים זמניים ולמזון. למרבית האנשים יש אספקת חשמל פחות ממחצית מהזמן, ורק 5 אחוזים מהמים ראויים לצריכה אנושית.

גם השיקום נותר בלתי הולם, למרות הקלות משמעותיות מצד ממשלת ישראל וסימנים נראים לעין המעידים על התקדמות. בסיוע בינלאומי שופצו או נבנו מחדש לאחר העימות בשנת 2014 יותר מ-90% מבתי הספר, כ-80% מתשתיות החשמל וכ-60% מתשתיות המים. 1.3 מיליון טונות של חומרי בניין הוכנסו לעזה מאז העימות האחרון, בתקופה האחרונה בקצב של כעשרת אלפים טונות בממוצע ליום, דבר שאפשר בנייה של בתים, תשתיות חשמל ומים והתחדשות של המגזר הפרטי. עם זאת, יותר משלושה-רבעים מהבתים שסבלו מנזקים חמורים זקוקים עדיין לשיפוץ, דבר הנובע בחלקו מכך שרק 40% מכספי הסיוע להם התחייבו התורמים בקהיר למען עזה בשנת 2014 הועברו בפועל.

בשנת 2014 הסירה ישראל באופן חלקי את האיסור בן שבע השנים על ייצוא מעזה לישראל ולגדה המערבית, דבר שהוביל לגידול בסחורות היוצאות מעזה. אולם הייצוא הכולל מעזה מהווה כיום רק 17% מזה אשר היה לפני שחמאס תפס את השלטון. ההגבלות הישראליות על מסחר חיצוני ועל נגישות לדיג תורמות לחוסר ביטחון תזונתי ולתלות בסיוע הומניטארי. חומרים בסיסיים הנחוצים לשיקום החקלאות ומתקני הייצור נחשבים דו-שימושיים והכנסתם לעזה מוגבלת. למרות שמספרם של הפלסטינים שיצאו מעזה דרך ישראל גדל בשנים האחרונות, נסיעות כאלה – ובכלל זה לגדה המערבית ולירושלים המזרחית – עדיין מוגבלות מאוד, וניתנות בעיקר במקרים רפואיים או הומניטאריים אחרים, לאנשי עסקים ולביקורים מטעמי דת.

המלצות

הקוורטט קורא לכל צד להפגין באופן עצמאי, במדיניות ובמעשים, מחויבות אמיתית לפתרון שתי המדינות ולהימנע מצעדים חד-צדדיים שישפיעו על התוצאה של מו"מ על הסדר הקבע. הקוורטט מדגיש את החשיבות לכך ששני הצדדים יקיימו את התחייבויותיהם הבסיסיות כדי לקדם בשטח מציאות של שתי מדינות החיות בשלום וליצור את התנאים למו"מ מוצלח על הסדר הקבע. להלן ההמלצות הספציפיות של הקוורטט:

1. על שני הצדדים לפעול להפגת המתחים באמצעות שמירה על ריסון והימנעות מפעולות ואמירות פרובוקטיביות.
2. על שני הצדדים לנקוט בכל הצעדים הנדרשים למניעת אלימות ולהגנה על חייהם ורכושם של כלל האזרחים, בין השאר באמצעות המשך התיאום הביטחוני וחזוק התפקיד, היכולת והסמכות של כוחות הביטחון של הרשות הפלסטינית.
3. על הרשות הפלסטינית לפעול בנחישות ולנקוט בכל הצעדים שביכולתה כדי לעצור את ההסתה לאלימות ולחזק את המאמצים המתמשכים להילחם בטרור, ובכלל זה באמצעות גינוי ברור של כל פעולות טרור.
4. על ישראל לחדול מהמדיניות של הקמת התנחלויות והרחבתן, של הקצאת קרקעות לשימוש ישראלי בלעדי ושל מניעת פיתוח פלסטיני.

5. על ישראל ליישם שינוי חיובי ומשמעותי במדיניותה, ובכלל זה להעביר סמכויות ותחומי אחריות בשטח C, בהתאם למעבר לסמכות אזרחית פלסטינית מורחבת אשר נהגה בהסכמים קודמים. ניתן להגיע להתקדמות בתחומים של בנייה, מים, אנרגיה, תקשורת, חקלאות ומשאבי טבע, לצד הקלה משמעותית בהגבלות התנועה על הפלסטינים, תוך התחשבות בצורכי הביטחון הלגיטימיים של ישראל.
6. על ההנהגה הפלסטינית להמשיך במאמצייה לחזק את מוסדותיה, לשפר את המשילות ולפתח כלכלה בת-קיימא. על ישראל לנקוט בכל הצעדים הנדרשים לאפשר תהליך זה, בהתאם להמלצות ועדת הקישור אד-הוק (AHLC).
7. על כל הצדדים להמשיך לכבד את הפסקת האש בעזה וההתחמשות הבלתי-חוקית והפעילות המיליטנטית חייבות להיפסק.
8. על ישראל להאיץ את הסרת ההגבלות על התנועה והגישה לעזה וממנה, תוך התחשבות ראויה בצורך שלה להגן על אזרחיה מפני התקפות טרור.
9. יש לאחד את עזה והגדה המערבית תחת רשות פלסטינית אחת, לגיטימית ודמוקרטית, על בסיס המצע של אש"ף, העקרונות של הקוורטט ושלטון החוק, ובכלל זה שליטה בכל כוח האדם החמום ובכלי הנשק בהתאם להסכמים הקיימים.
10. על שני הצדדים לטפח אווירה של סובלנות, ובכלל זה באמצעות הגברת הקשרים ההדדיים ושיתוף הפעולה במגוון תחומים – כלכליים, מקצועיים, חינוכיים ותרבותיים – אשר יחזקו את היסודות לשלום ויפעלו נגד קיצוניות.
- הקוורטט מדגיש את הצורך הדחוף בצעדים חיוביים כאלה כדי להפוך את המגמות הנוכחיות ולקדם בשטח את פתרון שתי המדינות.
- הקוורטט מדגיש את המשמעותיות של יוזמת השלום הערבית, הכוללת חזון של הסדר כולל של הסכסוך הערבי-ישראלי, ובהקשר זה את ההזדמנות לבנייה של מסגרת ביטחון אזרחית, ומעודד את המשך הדיאלוג על בסיס זה. בהמשך לכך, הקוורטט מקדם בברכה את קריאתו של הנשיא המצרי לישראל, לפלסטינים ולמנהיגי ערב להמשיך בנתיב ההיסטורי לקראת שלום שבו צעדו ישראל ומצרים לפני 37 שנים.
- הקוורטט גם מקדם בברכה את המנשר המשותף שפורסם בפריס ב-3 ביוני ואת תמיכתו בפתרון מוסכם של שתי מדינות.
- הקוורטט מעודד את הקהילה הבינלאומית להגביר את מאמצייה להתמודד עם הצרכים ההומניטאריים החמורים, עם השיקום ועם ההתאוששות של תושבי עזה, ובכלל זה להאיץ את התשלום של ההתחייבויות הכספיות לסיוע.
- הקוורטט מזמין את הצדדים לדון עימו על יישום ההמלצות של דו"ח זה ועל יצירת התנאים לחידוש משא ומתן משמעותי, אשר יעסוק בכל הסוגיות הנוגעות למעמד הסופי.